

Katastrofiluontoisten työtapaturmien tutkintajärjestelmä
Työpaikkakuolemantapausten tutkinta

Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto
Bulevardi 28
00120 Helsinki
Puhelin 19251
Saara Vuorio/sa

7.1.1988

1 (3)

33/87 Metsätyönjohtaja jäi metsurin kaataman koivun alle

1. Tapahtuman kuvaus

Metsäyhtiö ja Toiminimi olivat sopineet metsän omistajan kanssa metsähakkuista siten, että Toiminimi ottaa hankintasopimuksena erikoiskoivujen tyviosat ja metsäyhtiö erikoiskoivujen latvaosat sekä muut leimatut puut.

Metsäyhtiön työnjohtajat metsäteknikot MM ja NN lähtivät yhdessä toiminimen edustajien TT ja VV sekä metsänomistajan HH kanssa kaatamaan erikoiskoivuja. Kaatamis- ja katkomistyötä suorittamaan oli mukaan otettu myös metsurit KK ja LL.

Työt päätettiin suorittaa siten, että TT valitsee kaadettavat koivut, MM ja NN mittaaavat ja kirjaavat valitut koivut, KK kaataa puut ja LL mittausapunaan VV katkaisee rungon tyviosat.

KK oli kaatanut koivut 1 ja 2 (katso kuvaliite 1.). LL oli katkaissut koivun 1 tyviosan ja oli yhdessä VV:n kanssa katkaisemassa runkoa 2. KK oli kaatamassa koivua 3. Työn jouduttamiseksi TT oli toivonut avuksi vielä kolmatta metsuria metsäyhtiön työnjohtajilta. Työnjohtaja NN lähtikin kulkemaan autoleen päin hakeakseen yhden metsurin lisää työmaalle. Kun koivu 3 alkoi kaatua, havaitsivat KK ja MM, että NN oli juuri kaatumissuunnalla. He huusivat hälytyksen NN:lle. NN alkoi juosta kulkemaansa polkua pitkään. Hän ehti juuri kaatuvan koivun latvaosan kohdalle koivun kaatuessa hänen päälleen. NN saatiin koivun rungon katkaisun jälkeen heti pois puun alta. Hän menehtyi kuitenkin saamiinsa vammoihin muutaman tunnin kuluttua sairaalassa.

Organisaatio

Työnjohtajat MM ja NN olivat metsäyhtiön työnjohtajia ja suorittivat tapaturmahetkellä leimaamattomien, kaadettavien puiden mittaamista. Metsurit olivat myös metsäyhtiön palveluksessa, mutta suorittivat kaatotyön TT:n määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Erikoiskoivut oli metsänomistaja HH myynyt TT:lle hankintakauppana ja koivujen latvat sekä muut puut metsäyhtiölle pystykauppana.

2. Tapaturmaan johtaneita tekijöitä

Puutteellinen työn suunnittelu

Työtä ei oltu suunniteltu etukäteen, josta johtuen työmaalla oli samanaikaisesti käynnissä puiden mitaus, kaato ja katkonta. Pienellä metsäalueella oli samanaikaisesti kolme eri työryhmää suorittamassa edellä mainittuja tehtäviä. Jokaisella ryhmällä oli omat tehtävänsä, joten he eivät seuranneet toistensa toimintoja.

Koska pienellä alalla oli monta henkilöä (kaikkiaan seitsemän) ei työmaalla noudatettu hakkuutyössä noudatettaviksi määrättyjä turvaetäisyyksiä, vaan työskentely tapahtui puunkaadon suhteen vaara-alueella.

Työtä varten ei oltu määritelty johtamis-, valvonta- ja vastuukysymyksiä.

Kiire

Työtä metsässä suoritettiin kovalla kiireellä, josta johtuen saman aikaisesti suoritettiin monia eri tehtäviä. Tästä syystä paikalla oli 7 henkilöä. Kiireestä johtuen ei myöskään eri töitä suorittavat henkilöt seuranneet toistensa toimia. TT:n ollessa tyytymätön metsurien toimintaan, lähti NN hakemaan kolmatta metsuria paikalle ja joutui kaadettavan puun kaatosektorille

Huono näkyvyys

Työtä suoritettiin varhain aamulla, jolloin oli vielä jossain määrin hämärää ja aamusumua. Metsässä oli lisäksi voimakas aluskasvillisuus, joka jossain määrin häikäisi näkyvyyttä.

Kypärän puuttuminen

Työnjohtajalla ei ollut päässään suojakypärää. Tosin tässä tapauksessa kypärä ei olisi pelastanut, koska isku osui yläselkään eikä kuolema johtunut päähän osuneesta iskusta.

3. Toimenpiteitä vastaavien tapaturmien ehkäisemiseksi

1. Parempi hakkuutyön suunnittelu

Erikoispuiden merkitseminen ja mahdollinen mittaus tulee suorittaa siten, että turvaetäisyys kaatotyön aikana säilyy. Turvaetäisyyttä tulee noudattaa myös kaatotyön aikana.

Työtä suunniteltaessa on myös selvitettävä, kuka toimii työnjohtajana ja kenellä on vastuu sekä työn johtamisesta että työn turvallisesta suorittamisesta. Tällöin on otettava huomioon vastuuhenkilön ammattitaito tämänlaatuisissa tehtävissä.

2. Varovaisuus liikuttaessa hakkuualueella

Mikäli työnjohtaja tai toinen henkilö joutuu liikkuemaan hakkuualueella, hänen on noudatettava erittäin suurta varovaisuutta ja varmistettava turvallinen kulkutie. Hänen on myös syytä ilmaista liikumisensa palstalla.

3. Varoitukset hakkuutyömaasta

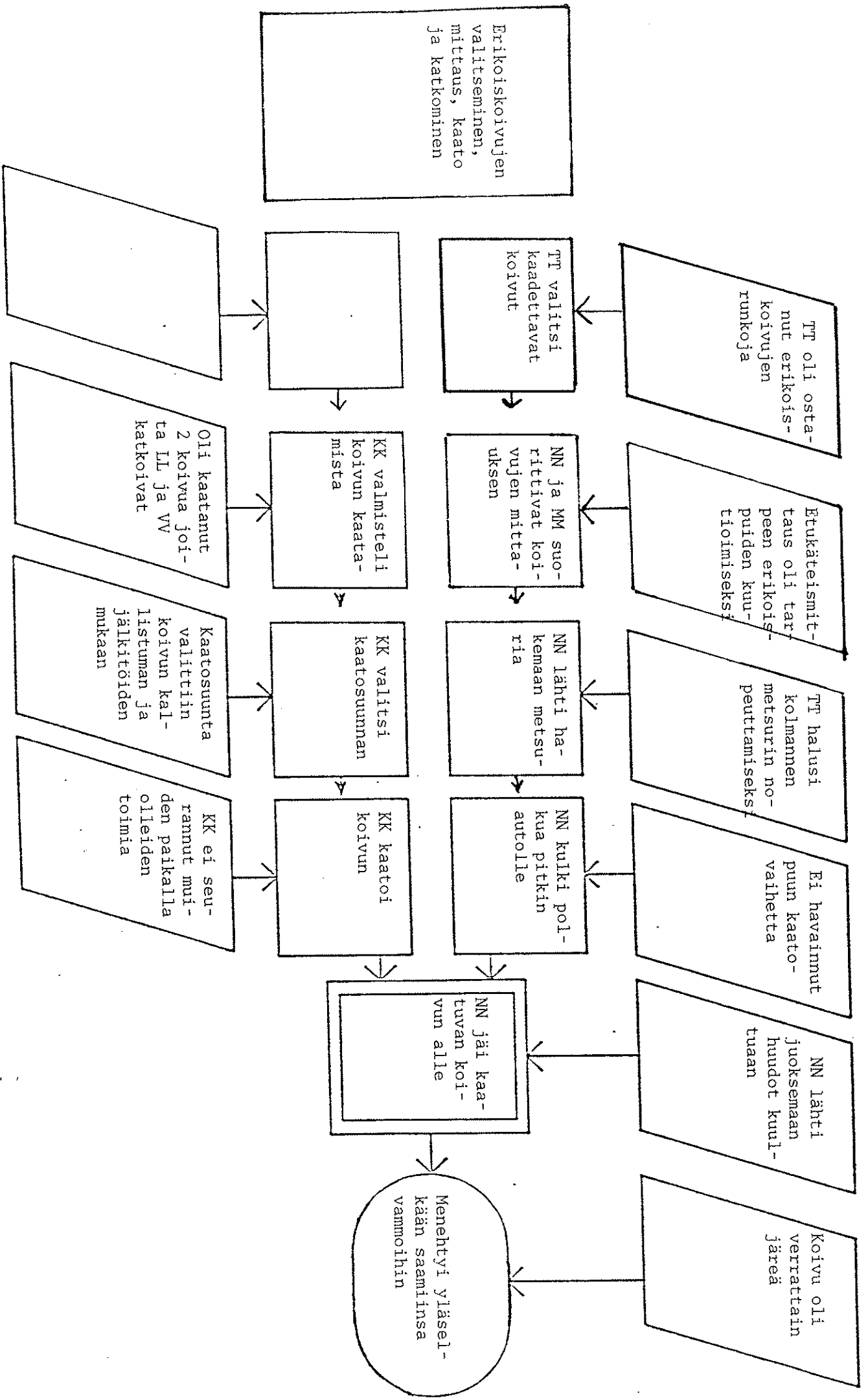
Puita kaadettaessa tulee marjastajien, sienestäjien ja ulkoilijoiden varoittamiseksi hakkuutyömaasta asettaa varoitustauluja yleisesti käytettäville kulkureiteille.

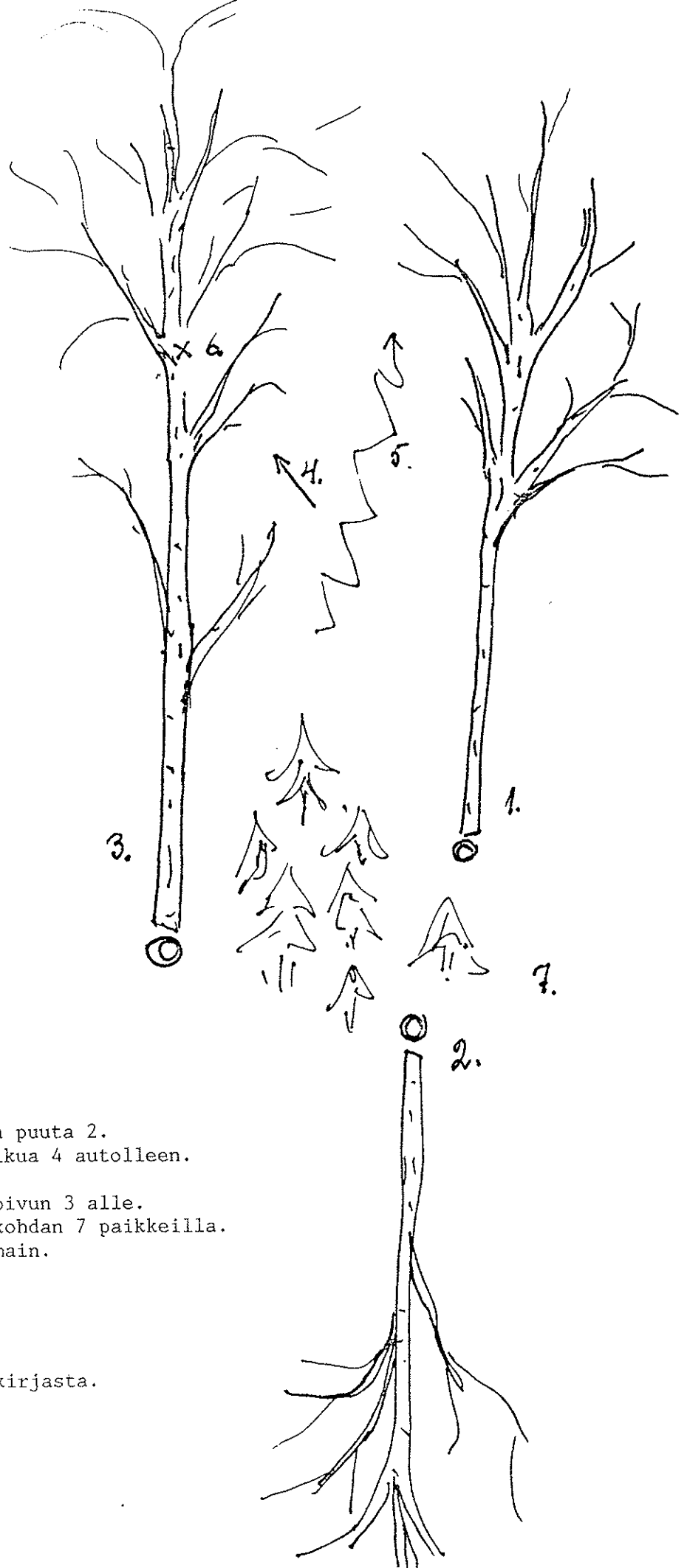
4. Suojavarusteiden käyttö

Metsätyötä suorittavilla ja hakkuualueella liikkuvilla henkilöillä tulee olla aina tarpeelliset suojavarusteet. Esim. työnjohtajilla, vaikka he eivät osallistukaan varsinaiseen hakkuutyöhön, tulee olla aina suojakypärät. Suojakypärien käyttöä tulee valvoa.

Liitteet:

- Kaavio tapahtumista ja niissä vaikuttaneista tapaturmatekijöistä
- Piirrosliite

KK oli kaatanut puut 1 ja 2.
 LL ja VV olivat katkaisemassa puuta 2.
 NN oli lähtenyt kulkemaan polkua 4 autolleen.
 5 metsän jyrkäne.
 Kohdassa 6 NN jäi kaatuvan koivun 3 alle.
 MM ja TT olivat suunnilleen kohdan 7 paikkeilla.
 Metsänomistaja oli samoilla main.

Piiros poliisitutkintapöytäkirjasta.